Euroopan parlamentti
2024-2029

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2025/0101(COD)

26.9.2025

***I
MIETINTÖLUONNOS

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse turvallisten alkuperämaiden luettelon laatimisesta unionin tasolla
(COM(2025)0186 – C10-0069/2025 – 2025/0101(COD))

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

Esittelijä: Alessandro Ciriani

Menettelyjen symbolit

*	Kuulemismenettely
***	Hyväksyntämenettely
***I	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (ensimmäinen käsittely)
***II	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (toinen käsittely)
***III	Tavallinen lainsäätämisjärjestys (kolmas käsittely)

(Menettely määräytyy säädösesityksessä ehdotetun oikeusperustan mukaan.)

Tarkistukset säädösesitykseen

Palstoina esitettävät parlamentin tarkistukset

Poistettava teksti merkitään vasempaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään molempiin palstoihin ***lihavoidulla kursiivilla***. Uusi teksti merkitään oikeaan palstaan ***lihavoidulla kursiivilla***.

Tarkistuksen tunnistetietojen ensimmäisellä ja toisella rivillä ilmoitetaan käsiteltävänä olevan säädösesityksen kohta, jota tarkistetaan. Jos tarkistus koskee olemassa olevaa säädöstä, jota säädösesityksellä muutetaan, tunnistetietojen kolmannella rivillä ilmoitetaan muutettavan säädöksen tyyppi ja numero ja neljännellä rivillä tarkistettavan tekstinkohdan paikannus.

Konsolidoituna tekstinä esitettävät parlamentin tarkistukset

Uusi teksti merkitään ***lihavoidulla kursiivilla***. Poistettava teksti merkitään symbolilla ▌ tai yliviivauksella. Tekstiä korvattaessa muutosmerkinnät tehdään siten, että uusi teksti merkitään ***lihavoidulla kursiivilla*** ja korvattava teksti poistetaan tai viivataan yli.
Parlamentin yksiköiden tekemiä lopullisen tekstin teknisiä muutoksia ei merkitä.

SISÄLTÖ

Sivu

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI.5

PERUSTELUT 13

LUONNOS EUROOPAN PARLAMENTIN LAINSÄÄDÄNTÖPÄÄTÖSLAUSELMAKSI

ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta siltä osin kuin on kyse turvallisten alkuperämaiden luettelon laatimisesta unionin tasolla
(COM(2025)0186 – C10-0069/2025 – 2025/0101(COD))

(Tavallinen lainsäätämisjärjestys: ensimmäinen käsittely)

Euroopan parlamentti, joka

– ottaa huomioon komission ehdotuksen Euroopan parlamentille ja neuvostolle (COM(2025)0186),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 2 kohdan ja 78 artiklan 2 kohdan d alakohdan, joiden mukaisesti komissio on antanut ehdotuksen Euroopan parlamentille (C10-0069/2025),

– ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 294 artiklan 3 kohdan,

– ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon,

– ottaa huomioon alueiden komitean lausunnon,

– ottaa huomioon työjärjestyksen 60 artiklan,

– ottaa huomioon ihmisoikeuksien alivaliokunnan lausunnon,

– ottaa huomioon kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnan mietinnön (A10-0000/2025),

1. vahvistaa jäljempänä esitetyn ensimmäisen käsittelyn kannan;

Tarkistus 1

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(6) Eurooppa-neuvosto on myöntänyt EU:n ehdokasmaille tämän aseman yksimielisellä päätöksellä Euroopan komission suosituksesta. EU:n ehdokasmaiden todettiin erityisesti EU:n jäsenyyttä koskevien poliittisten kriteerien osalta edistyneen demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelun takaavien instituutioiden vakauden saavuttamisessa. Näin ollen voidaan päätellä, että ne kolmannet maat, joille on myönnetty EU:n ehdokasmaan asema, olisi määritettävä turvallisiksi alkuperämaiksi, lukuun ottamatta ***seuraavia tapauksia***: siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaa vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä, maan ***toimien perusteella*** on hyväksytty Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen viidennen osan IV osastossa tarkoitettuja rajoittavia toimenpiteitä tai maasta tulevien hakijoiden EU:n laajuinen hyväksymisaste on yli 20 prosenttia.	(6) Eurooppa-neuvosto on myöntänyt EU:n ehdokasmaille tämän aseman yksimielisellä päätöksellä Euroopan komission suosituksesta. EU:n ehdokasmaiden todettiin erityisesti EU:n jäsenyyttä koskevien poliittisten kriteerien osalta edistyneen demokratian, oikeusvaltioperiaatteen, ihmisoikeuksien sekä vähemmistöjen kunnioittamisen ja suojelun takaavien instituutioiden vakauden saavuttamisessa. Näin ollen voidaan päätellä, että ne kolmannet maat, joille on myönnetty EU:n ehdokasmaan asema, olisi määritettävä turvallisiksi alkuperämaiksi, lukuun ottamatta ***tapauksia, joissa täyttyy jokin seuraavista edellytyksistä***: siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaa vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä, ***paitsi jos vaara rajoittuu tiettyyn maantieteelliseen alueeseen ja siviilihenkilö voi saada tosiasiallista suojelua kyseisen*** maan ***jossakin muussa osassa, tai*** on hyväksytty Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen viidennen osan IV osastossa tarkoitettuja rajoittavia toimenpiteitä ***maan sellaisten toimien perusteella, jotka vaikuttavat perusoikeuksiin ja -vapauksiin ja joilla on merkitystä sen kannalta, määritetäänkö kolmas maa turvalliseksi alkuperämaaksi,*** tai maasta tulevien hakijoiden EU:n laajuinen hyväksymisaste on yli 20 prosenttia.

Or. en

Tarkistus 2

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 6 a kappale (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	(6 a) Sen varmistamiseksi, että tätä asetusta sovelletaan yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa, on tarpeen vahvistaa selkeä ja koordinoitu mekanismi sen määrittämiseksi, milloin unionin jäsenehdokasmaata ei pitäisi enää pitää turvallisena alkuperämaana. Jotta voidaan taata oikeusvarmuus, komission olisi arvioitava asiaa koskevia edellytyksiä säännöllisesti ja objektiivisesti ja tarvittaessa ilmoitettava havainnoistaan jäsenvaltioille virallisella ilmoituksella. Tämä ilmoitus olisi asetettava julkisesti saataville, ja sen olisi tultava voimaan yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa tietystä päivästä alkaen.

Or. en

Tarkistus 3

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 11 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(11) Turvapaikkaviraston tietojen mukaan tällä hetkellä yhdeksän jäsenvaltiota määrittää Intian turvalliseksi alkuperämaaksi kansallisella tasolla ja Intiasta tulevien hakijoiden unionin laajuinen hyväksymisaste oli kaksi prosenttia vuonna 2024. Maa on ratifioinut tärkeimmät kansainväliset ihmisoikeussopimukset. Intia on perustuslaillinen tasavalta ja parlamentaarinen demokratia. Intian kansalaisten karkottamisesta, maastapoistamisesta tai luovuttamisesta maihin, joissa on kuolemanrangaistuksen, kidutuksen, vainon tai epäinhimillisen tai halventavan kohtelun vaara, ei ole viitteitä.	(11) Turvapaikkaviraston tietojen mukaan tällä hetkellä yhdeksän jäsenvaltiota määrittää Intian turvalliseksi alkuperämaaksi kansallisella tasolla ja Intiasta tulevien hakijoiden unionin laajuinen hyväksymisaste oli kaksi prosenttia vuonna 2024. Maa on ratifioinut tärkeimmät kansainväliset ihmisoikeussopimukset. Intia on perustuslaillinen tasavalta ja parlamentaarinen demokratia. Intian kansalaisten karkottamisesta, maastapoistamisesta tai luovuttamisesta maihin, joissa on kuolemanrangaistuksen, kidutuksen, vainon tai epäinhimillisen tai halventavan kohtelun vaara, ei ole viitteitä.

Asetuksen (EU) 2024/1347 15 artiklassa tarkoitettua todellista vakavan haitan vaaraa ei yleisesti ottaen ole. Intia on säilyttänyt kuolemanrangaistuksen rikoslainsäädännössään eikä ole allekirjoittanut kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen toista valinnaista pöytäkirjaa, jolla pyritään poistamaan kuolemanrangaistus, mutta kuolemanrangaistusta ei kuitenkaan ole sovellettu käytännössä vuoden 2020 jälkeen. Intia on ***ratifioinut*** kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen**,** Intiassa ei ole käynnissä aseellista selkkausta, eikä siellä näin ollen ole kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä tapahtuvan mielivaltaisen väkivallan uhkaa. Maassa ei yleisesti ottaen esiinny asetuksen (EU) 2024/1347 9 artiklassa tarkoitettua vainoa.	Asetuksen (EU) 2024/1347 15 artiklassa tarkoitettua todellista vakavan haitan vaaraa ei yleisesti ottaen ole. Intia on säilyttänyt kuolemanrangaistuksen rikoslainsäädännössään eikä ole allekirjoittanut kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainvälisen yleissopimuksen toista valinnaista pöytäkirjaa, jolla pyritään poistamaan kuolemanrangaistus, mutta kuolemanrangaistusta ei kuitenkaan ole sovellettu käytännössä vuoden 2020 jälkeen. Intia on ***allekirjoittanut*** kidutuksen ja muun julman, epäinhimillisen tai halventavan kohtelun tai rangaistuksen vastaisen yleissopimuksen**.** Intiassa ei ole käynnissä aseellista selkkausta, eikä siellä näin ollen ole kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä tapahtuvan mielivaltaisen väkivallan uhkaa. Maassa ei yleisesti ottaen esiinny asetuksen (EU) 2024/1347 9 artiklassa tarkoitettua vainoa.
	Or. en

Tarkistus 4

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 16 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(16) Koska Bangladeshissa, Egyptissä, Intiassa, Kolumbiassa, Marokossa ja Tunisiassa sekä unionin mahdollisessa ehdokasmaassa Kosovossa ei kuitenkaan yleisesti ottaen ole asetuksessa (EU) 2024/1347 tarkoitettua vainon tai vakavan haitan vaaraa, minkä hyvin alhaiset hyväksymisasteet osoittavat, ne ***olisi määritettävä*** turvallisiksi alkuperämaiksi unionin tasolla.	(16) Koska Bangladeshissa, Egyptissä, Intiassa, Kolumbiassa, Marokossa ja Tunisiassa sekä unionin mahdollisessa ehdokasmaassa Kosovossa ei kuitenkaan yleisesti ottaen ole asetuksessa (EU) 2024/1347 tarkoitettua vainon tai vakavan haitan vaaraa, minkä hyvin alhaiset hyväksymisasteet osoittavat, ***voidaan päätellä, että*** ne ***täyttävät*** turvallisiksi alkuperämaiksi unionin tasolla ***määrittämisen perusteet. Tämä ei vaikuta jäsenvaltioiden mahdollisuuteen määrittää muita kolmansia maita turvallisiksi alkuperämaiksi kansallisella tasolla eikä muiden kolmansien maiden***

mahdolliseen tulevaan määrittämiseen turvallisiksi alkuperämaiksi unionin tasolla asetukseen (EU) 2024/1348 tulevaisuudessa tehtävillä muutoksilla.

Or. en

Perustelu

Jotta unioni ja sen jäsenvaltiot voivat joustavasti reagoida muuttuviin olosuhteisiin, on aiheellista selventää, että turvallisten alkuperämaiden yhteisen luettelon laatiminen unionin tasolla ei sulje pois jäsenvaltioiden mahdollisuutta pitää voimassa tai hyväksyä kansallisesti muiden kolmansien maiden määrittelyjä turvallisiksi eikä myöskään sulje pois uusien kolmansien maiden sisällyttämistä tulevaisuudessa EU:n luetteloon.

Tarkistus 5

Ehdotus asetukseksi
Johdanto-osan 18 kappale

Komission teksti	*Tarkistus*
(18) Koska muuttoliiketilanne voi muuttua nopeasti ja eri ryhmistä koostuvien muuttovirtojen saapuminen ja niiden muuttajien suuri osuus, joilla on heikot mahdollisuudet saada kansainvälistä suojelua, aiheuttavat entistä enemmän painetta, jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää asetuksen (EU) 2024/1348 ***41*** artiklan 1 kohdan j alakohdassa säädettyä hakemusten käsittelyn nopeuttamisen perustetta kyseisen asetuksen yleistä soveltamispäivää aiemmasta päivästä alkaen. Näin jäsenvaltiot voisivat reagoida nopeasti ja joustavasti muuttovirtojen muutoksiin. Koska tällaisten hakijoiden hakemukset ovat todennäköisesti perusteettomia, niiden nopea käsittely nopeutetussa menettelyssä tai rajamenettelyssä antaisi turvapaikka- ja maahanmuuttoviranomaisille mahdollisuuden arvioida tehokkaammin oikeutettuja hakemuksia, tehdä nopeammin päätöksiä ja edistää siten parempaa ja uskottavampaa turvapaikka- ja palauttamispolitiikkatoimintaa perusoikeuksia kaikilta osin kunnioittaen.	(18) Koska muuttoliiketilanne voi muuttua nopeasti ja eri ryhmistä koostuvien muuttovirtojen saapuminen ja niiden muuttajien suuri osuus, joilla on heikot mahdollisuudet saada kansainvälistä suojelua, aiheuttavat entistä enemmän painetta, jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää asetuksen (EU) 2024/1348 ***42*** artiklan 1 kohdan j alakohdassa säädettyä hakemusten käsittelyn nopeuttamisen perustetta kyseisen asetuksen yleistä soveltamispäivää aiemmasta päivästä alkaen. Näin jäsenvaltiot voisivat reagoida nopeasti ja joustavasti muuttovirtojen muutoksiin. Koska tällaisten hakijoiden hakemukset ovat todennäköisesti perusteettomia, niiden nopea käsittely nopeutetussa menettelyssä tai rajamenettelyssä antaisi turvapaikka- ja maahanmuuttoviranomaisille mahdollisuuden arvioida tehokkaammin oikeutettuja hakemuksia, tehdä nopeammin päätöksiä ja edistää siten parempaa ja uskottavampaa turvapaikka- ja palauttamispolitiikkatoimintaa perusoikeuksia kaikilta osin kunnioittaen.

Or. en

Tarkistus 6

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 1 alakohta – a alakohta
Asetus (EU) 2024/1348
62 artikla – 1 kohta – johdantokappale

Komission teksti	*Tarkistus*
1. Maat, joille on myönnetty unionin jäsenehdokasvaltion asema, määritetään turvallisiksi alkuperämaiksi unionin tasolla, ellei ainakin yksi seuraavista edellytyksistä täyty:	1. Maat, joille on myönnetty unionin jäsenehdokasvaltion asema, määritetään turvallisiksi alkuperämaiksi unionin tasolla, ellei ainakin yksi seuraavista edellytyksistä täyty ***niiden osalta***:

Or. en

Tarkistus 7

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 1 alakohta – a alakohta
Asetus (EU) 2024/1348
62 artikla – 1 kohta – a alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
(a) siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaa vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä;	(a) siviilihenkilön henkeä tai ruumiillista koskemattomuutta uhkaa vakava ja henkilökohtainen vaara, joka johtuu mielivaltaisesta väkivallasta kansainvälisen tai maan sisäisen aseellisen selkkauksen yhteydessä***, paitsi jos vaara rajoittuu tiettyyn maantieteelliseen alueeseen ja siviilihenkilö voi saada tosiasiallista suojelua kyseisen maan jossakin muussa osassa***;

Or. en

Tarkistus 8

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 1 alakohta – a alakohta
Asetus (EU) 2024/1348
62 artikla – 1 kohta – b alakohta

Komission teksti	*Tarkistus*
(b) ***maan toimien perusteella*** on hyväksytty Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen viidennen osan IV osastossa tarkoitettuja rajoittavia toimenpiteitä;	(b) on hyväksytty Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen viidennen osan IV osastossa tarkoitettuja rajoittavia toimenpiteitä ***kyseisen maan sellaisten toimien perusteella, jotka vaikuttavat perusoikeuksiin ja -vapauksiin ja joilla on merkitystä sen kannalta, määritetäänkö kolmas maa turvalliseksi alkuperämaaksi 61 artiklassa säädetyn mukaisesti***;

Or. en

Tarkistus 9

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 1 alakohta – a alakohta
Asetus (EU) 2024/1348
62 artikla – 1 kohta – 1 a alakohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	Komissio arvioi säännöllisesti, täyttyykö jokin a, b tai c alakohdassa tarkoitetuista edellytyksistä unionin jäsenehdokasmaan osalta. Siinä tapauksessa, että täyttyy, se antaa jäsenvaltioille virallisen ilmoituksen, jossa täsmennetään päivämäärä, josta alkaen kyseistä maata ei enää pidetä turvallisena alkuperämaana unionin tasolla.

Or. en

Perustelu

Sen varmistamiseksi, että tätä asetusta sovelletaan yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa, ja oikeusvarmuuden takaamiseksi on tarpeen vahvistaa selkeä ja koordinoitu mekanismi sen määrittämiseksi, milloin unionin jäsenehdokasmaata ei pitäisi enää pitää turvallisena alkuperämaana tai milloin se voidaan palauttaa sellaiseksi keskeytyksen jälkeen.

Tarkistus 10

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 1 alakohta – a alakohta

Asetus (EU) 2024/1348
62 artikla – 1 kohta – 1 b alakohta (uusi)

Komission teksti	*Tarkistus*
	Komissio antaa jäsenvaltioille virallisen ilmoituksen myös, kun se toteaa, että a, b tai c alakohdassa tarkoitetut edellytykset eivät enää täyty. Tällaisissa tapauksissa maan määritys turvalliseksi alkuperämaaksi unionin tasolla voidaan palauttaa ilmoituksessa mainitusta päivästä alkaen.

Or. en

Perustelu

Sen varmistamiseksi, että tätä asetusta sovelletaan yhdenmukaisesti kaikissa jäsenvaltioissa, ja oikeusvarmuuden takaamiseksi on tarpeen vahvistaa selkeä ja koordinoitu mekanismi sen määrittämiseksi, milloin unionin jäsenehdokasmaata ei pitäisi enää pitää turvallisena alkuperämaana tai milloin se voidaan palauttaa sellaiseksi keskeytyksen jälkeen.

Tarkistus 11

Ehdotus asetukseksi
1 artikla – 1 kohta – 2 alakohta – a alakohta
Asetus (EU) 2024/1348
79 artikla – 2 kohta

Komission teksti	*Tarkistus*
”Kuitenkin 59 artiklan 2 kohtaa, 61 artiklan 2 kohtaa ja 61 artiklan 5 kohdan b alakohtaa sovelletaan [asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta] annetun asetuksen (EU) .../... voimaantulopäivästä ’turvallisen ***kolmannen maan***’ käsitteen soveltamisen osalta direktiivin 2013/32/EU 36 ja 37 artiklan mukaisesti ja ’turvallisen ***alkuperämaan***’ käsitteen soveltamisen osalta direktiivin 2013/32/EU 38 artiklan mukaisesti.”;	”Kuitenkin 59 artiklan 2 kohtaa, 61 artiklan 2 kohtaa ja 61 artiklan 5 kohdan b alakohtaa sovelletaan [asetuksen (EU) 2024/1348 muuttamisesta] annetun asetuksen (EU) .../... voimaantulopäivästä ’turvallisen ***alkuperämaan***’ käsitteen soveltamisen osalta direktiivin 2013/32/EU 36 ja 37 artiklan mukaisesti ja ’turvallisen ***kolmannen maan***’ käsitteen soveltamisen osalta direktiivin 2013/32/EU 38 artiklan mukaisesti.”;

Or. en

PERUSTELUT

Käsiteltävänä oleva ehdotus on strateginen ja välttämätön askel Euroopan unionin operatiivisessa vahvistamisessa turvapaikka-asioiden ja muuttoliikkeen alalla, koska sillä pyritään vahvistamaan turvallisen alkuperämaan käsitteen soveltamista muun muassa laatimalla luettelo EU:n tasolla turvallisiksi alkuperämaiksi määritetyistä kolmansista maista ja aikaistamalla turvapaikka- ja muuttoliikesopimuksen tiettyjen määräysten soveltamista, erityisesti kansainvälistä suojelua unionissa koskevan yhteisen menettelyn käyttöönotosta ja direktiivin 2013/32/EU kumoamisesta annettuun asetukseen (EU) 2024/1348 (’turvapaikkamenettelyasetus’) sisältyvien säännösten soveltamista, jonka on tällä hetkellä määrä alkaa kesäkuussa 2026.

Sen lisäksi, että asetusehdotuksessa määritetään EU:n tasolla turvallisiksi alkuperämaiksi ne maat, joille on myönnetty EU:n ehdokasmaan asema sekä mahdollisen ehdokasmaan asema, ja vahvistetaan liitteessä II luettelo muista alkuperämaista, joita pidetään EU:n tasolla turvallisina, siinä aikaistetaan mahdollisuutta määrittää turvallisia alkuperämaita poikkeuksin, jotka koskevat alueen tiettyjä osia tai joitakin selvästi yksilöitävissä olevia henkilöryhmiä, mikä tarjoaa jäsenvaltioille enemmän joustavuutta kansallisella tasolla, sekä mahdollisuutta käsitellä rajamenettelyssä tai nopeutetussa menettelyssä niiden kolmannen maan kansalaisten hakemuksia, joiden osalta osuus kansainvälisen suojelun myöntämistä koskevista päätöksistä on EU:n tasolla enintään 20 prosenttia.

Tilanteessa, jossa geopolitiikassa ja muuttoliikeasioissa tapahtuu nopeita muutoksia, unioni on määrätietoisesti muuttanut muuttovirtojen hallintaan liittyvää linjaansa ja luopunut vähitellen aiempiin malleihin sisältyneistä tehottomista lähestymistavoista. Tämä uusi politiikan ja sääntelyn suunnanmuutos perustuu jäsennellympään ja käytännönläheisempään visioon, joka on johdonmukaisempi turvallisuuteen, tehokkuuteen ja solidaarisuuteen liittyvien kiireellisten tarpeiden kanssa, ja kertoo siitä, että unionille halutaan selvästi antaa yhteiset, nopeat ja oikeudellisesti pätevät välineet, joiden avulla pystytään vastaamaan muuttoliikkeen asettamiin haasteisiin turvatulla ja kestävällä tavalla EU:n oikeusjärjestyksen perusperiaatteita kaikilta osin noudattaen. Ehdotuksessa kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan EU:n perusoikeuskirjassa tunnustettuja periaatteita, mukaan lukien oikeutta turvapaikkaan ja oikeutta suojaan palauttamistapauksessa, joista määrätään perusoikeuskirjan 18 ja 19 artiklassa.

Niinpä on syytä pitää komission ehdotusta tervetulleena ja tunnustaa sen strateginen arvo, sillä siinä mahdollistetaan sopimuksen kiireellisimpien ja operatiivisimpien määräysten aikaistaminen ja vahvistetaan unionin ja sen jäsenvaltioiden valmiuksia toimia jo lyhyellä aikavälillä.

Tämä nopeuttaminen alkuperäiseen aikatauluun verrattuna on perusteltua, koska on vältettävä sitä, että unionilta ja jäsenvaltioilta puuttuu kesäkuuhun 2026 saakka asianmukaiset välineet tilanteessa, jossa muuttoliikepaineet sekä palauttamisiin, rajaturvallisuuteen ja kansainvälistä suojelua koskevien hakemusten hallinnointiin liittyvät haasteet edellyttävät nopeita ja tehokkaita toimia. Käsiteltävänä oleva asetusehdotus liittyy juuri tähän asiayhteyteen, ja sillä pyritään vahvistamaan ’turvallisen alkuperämaan’ käsitteen käytännön soveltamista keskeisenä välineenä, jolla helpotetaan ja nopeutetaan sellaisten hakemusten tutkimista, jotka

ovat todennäköisesti perusteettomia, ja varmistetaan Euroopan yhteisen turvapaikkajärjestelmän tehokkaampi ja uskottavampi hallinnointi.
Tässä tilanteessa on välttämätöntä edetä nopeasti ehdotuksen käsittelyssä ja hyväksymisessä ja välttää viivästyksiä, jotka heikentäisivät sen tehokkuutta.
Kuten jo todettiin, ehdotuksessa määritetään EU:n ehdokasmaat ja yksi EU:n mahdollinen ehdokasmaa (Kosovo) sekä kuusi muuta maata (Bangladesh, Kolumbia, Egypti, Intia, Marokko ja Tunisia) turvallisiksi alkuperämaiksi unionin tasolla.
Turvapaikkamenettelyasetuksessa säädetään, että jos kansainvälistä suojelua hakeva henkilö tulee turvallisesta alkuperämaasta, hakemuksen tutkintaa nopeutetaan ja se saatetaan päätökseen enintään kolmen kuukauden kuluessa. Lisäksi jos hakijalle ei ole vielä myönnetty lupaa tulla jäsenvaltioiden alueelle, jäsenvaltio voi tutkia hakemuksen rajamenettelyssä.

Olemme komission kanssa yhtä mieltä päätöksestä sisällyttää turvallisiin alkuperämaihin ne maat, joille on myönnetty EU:n ehdokasmaan tai mahdollisen ehdokasmaan asema. Katsomme, että tämä valinta on oikea ja yhdenmukainen nykyisen oikeudellisen kehyksen kanssa, koska se ei perustu pelkästään automaattiseen olettamaan vaan myös Euroopan unionin turvapaikkaviraston tekemään tekniseen ja monitasoiseen analyysiin. Analyysissä arvioitiin perinpohjaisesti kunkin maan oikeudellista, institutionaalista ja perusoikeustilannetta riippumatta siitä, kuinka pitkällä se on jäsenyysprosessissaan.

Kriteereinä käytettiin aseman määrittelyä koskevassa asetuksessa (EU) 2024/1347 sekä itse turvapaikkamenettelyasetuksessa säädettyjä kriteereitä, ja niihin kuuluivat muun muassa sen tarkistaminen, ettei ole esiintynyt järjestelmällistä vainoa, ettei ole kärsitty vakavaa haittaa ja ettei ole esiintynyt ihmisoikeuksien rakenteellisia loukkauksia. Määrittely perustuu siis objektiivisiin, todennettavissa oleviin ja unionin tasolla yhdenmukaistettuihin parametreihin, ja siinä noudatetaan kaikilta osin kansainvälistä oikeutta ja unionin oikeusjärjestyksen perusperiaatteita.

Ehdotuksessa otetaan samalla huomioon se mahdollisuus, että joitakin ongelmia saattaa tulevaisuudessa ilmetä, ja luodaan mekanismi, jonka avulla luetteloa voidaan tarkastella dynaamisesti uudelleen ja joka mahdollistaa turvalliseksi maaksi määrittelyn keskeyttämisen tai palauttamisen tilanteen muuttuessa.
Jotta voidaan varmistaa asetuksen yhdenmukainen soveltaminen kaikissa jäsenvaltioissa ja parempi oikeusvarmuus, vaikuttaa kuitenkin aiheelliselta tehdä tekstiin joitakin muutoksia, joilla sekä selkeytetään edellytyksiä, joiden täyttyessä keskeyttäminen on perusteltua, että luodaan selkeä ja koordinoitu mekanismi sen määrittämiseksi, milloin unionin jäsenehdokasmaata ei enää voida pitää turvallisena alkuperämaana tai milloin sen asema turvallisena maana voidaan palauttaa keskeytyksen jälkeen. Komission olisi siksi arvioitava asiaa koskevia edellytyksiä säännöllisesti ja objektiivisesti ja ilmoitettava näiden arviointien tuloksista jäsenvaltioille virallisella ilmoituksella. Tämä ilmoitus olisi asetettava julkisesti saataville, ja sen olisi tultava voimaan yhdenmukaisesti kaikkialla unionissa tietystä päivästä alkaen.

Esittelijä hyväksyy lisäksi liitteessä lueteltujen maiden määrityksen, sillä se on konkreettinen ja välttämätön askel kohti aidosti yhteistä, johdonmukaista ja toimivaa Euroopan turvapaikkajärjestelmää. On myös jälleen kerran syytä korostaa, että jokainen määritys perustuu unionin turvapaikkaviraston tekemään perinpohjaiseen tekniseen analyysiin, joka nojaa päteviin lähteisiin ja EU:n säädöksissä asetettuihin objektiivisiin kriteereihin ja on avoin ja helposti saavutettava, sillä se asetetaan parlamentin jäsenten saataville voimassa olevien

sääntöjen mukaisesti ja heidän on mahdollista tutustua lähteisiin. Listalle otettuja maita arvioitiin sen perusteella, miten hyvin ne pystyvät rakenteellisesti takaamaan, että vainoa ei esiinny eikä kukaan kärsi vakavaa haittaa, sekä sen perusteella, onko niillä oikeudellisia ja institutionaalisia suojamekanismeja. Turvallisuusolettama on kuitenkin edelleen kumottavissa yksittäisen henkilön tapauksessa yksilöllisen arvioinnin periaatteen ja tehokkaita oikeussuojakeinoja koskevan oikeuden mukaisesti.

On syytä korostaa, että vaikka maa määritetään ’turvalliseksi alkuperämaaksi’, hakemuksia voidaan arvioida täysin yksilöllisesti ja jokaisella hakijalla on oikeus osoittaa henkilökohtainen haavoittuvuutensa tai riskinsä EU:n lainsäädännössä säädettyjen takeiden mukaisesti. Toisin sanoen ehdotuksessa ei poisteta yksilöllisen arvioinnin periaatetta vaan integroidaan se tehokkaampaan järjestelmään, joka vähentää väärinkäytön riskiä ja mahdollistaa resurssien keskittämisen monimutkaisimpiin tapauksiin ja haavoittuvimmassa asemassa oleviin henkilöihin, jotka paradoksaalisesti joutuvat tällä hetkellä kärsimään. Nopeutettujen menettelyjen soveltaminen ei merkitse turvapaikkaoikeuden epäämistä vaan sitä, että järkeistetään järjestelmää, joka on tällä hetkellä ylikuormitettu ja rakenteellisesti hidas.

On myös korostettava, että komissio pyysi unionin turvapaikkavirastoa keskittymään analyysissään vain rajoitettuun määrään maita, jotka oli valittu objektiivisten kriteerien perusteella, joihin kuului muun muassa hakemusten alle viiden prosentin hyväksymisaste. Tämän lähestymistavan ansiosta oli mahdollista laatia lyhyt operatiivinen luettelo, jonka avulla prosessi oli mahdollista käynnistää nopeasti. Tällainen luettelo ei kuitenkaan ole kattava eikä estä turvallisen alkuperämaan käsitteen mahdollista soveltamista muihin maihin. Se toimii lähtökohtana, ja sitä voidaan muuttaa ja täydentää muiden seikkojen perusteella, mukaan lukien useiden jäsenvaltioiden kansallisiin luetteloihin jo sisällytetyt määritykset.

Lopuksi voidaan todeta, että ehdotus sopii täysin yhteen Euroopan turvapaikkajärjestelmän uudistusta koskevan strategisen vision kanssa, jonka tavoitteena on päästä eroon aiemmasta tehottomuudesta ja luoda malli, joka perustuu selkeisiin sääntöihin, jäsenvaltioiden väliseen yhteistyöhön, turvallisuuteen ja perusoikeuksien suojeluun. Turvallisten alkuperämaiden luettelon aikaistettu hyväksyminen yhdessä ehdotuksen muiden osien kanssa on paitsi konkreettinen askel kohti uskottavampaa ja tehokkaampaa järjestelmää myös vahva poliittinen signaali: unioni on valmis toimimaan ja vastaamaan muuttoliikkeeseen liittyviin haasteisiin tiukasti, humaanisti, tehokkaasti ja ennakoivasti.
Tämän ehdotuksen tukeminen tarkoittaa sellaisen Euroopan valitsemista, joka noudattaa arvojaan johdonmukaisemmin ja on turvallisempi ja oikeudenmukaisempi.
Se tarkoittaa sellaisten operatiivisten ratkaisujen käyttöönottoa, jotka vahvistavat kansalaisten luottamusta ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä.